

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาสู่ระบอบประชาธิปไตย เมื่อ ปี พ.ศ. 2475 ก็ได้มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ออกเป็น 3 ส่วน กล่าวคือ การบริหารราชการส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด อำเภอ และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ซึ่งต่างก็ทำหน้าที่บริหารราชการด้วยความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 : 1) องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ที่จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล โดยการยกฐานะขึ้นจากสภาตำบลและมีองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสิ้น 6,747 แห่งทั่วประเทศ จึงนับได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ครอบคลุมทุกจังหวัดของประเทศ มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้ง ด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมประเพณี ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 และพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 นับว่าเป็นก้าวแรกของรัฐบาล ในการที่จะ ส่งเสริมการกระจายอำนาจและการปกครองไปสู่ประชาชนซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมความ เข้มแข็งของชุมชนและองค์กรประชาชน เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้สอดคล้องกับ ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และเป็นไปตามกระแสการพัฒนา ในระดับสากลที่เน้นการวางรากฐานของประชาธิปไตยให้มั่นคงการกระจายอำนาจสู่องค์กรระดับ ชุมชนเป็นแนวคิดที่ถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ (สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2540 : 2) ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจการปกครองขึ้นพื้นฐานของประเทศโดยแท้จริง อันเป็นการ ตอบสนองต่อนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งที่จะให้ อำนาจในการบริหารงานแก่หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นเองมีความสามารถในการบริหารงานที่แก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองในขอบเขตและหน้าที่โดยไม่ต้องผ่าน ความเห็นชอบจากทางราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเหมือนเช่นในอดีต ทำให้องค์การบริหาร

ส่วนตำบลมีความคล่องตัวในการดำเนินการบริหารงานให้มีความเจริญก้าวหน้าและตรงกับความต้องการของราษฎรในตำบลได้อย่างดีถ้วน (ภาคภูมิ โภชนกุล. 2541 : 2) ยิ่งกว่านี้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่หลักที่ต้องทำตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 อีก 9 ประการ มีดังนี้ (มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2545 : 58) คือ 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย (มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2545 : 58)

องค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 113 ตอนพิเศษ 52 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2539 โดยบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 เป็นต้นมา (ตำบลยางน้อย. 2540 : 1) ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งที่เกิดขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจ มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการภายใต้กรอบกฎหมาย และถือได้ว่าจะเป็นหน่วยงานหลักที่จะพัฒนาท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน องค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อยมีหน่วยงานให้บริการแก่ประชาชน โดยแบ่งส่วนราชการเป็น 7 ส่วน ได้แก่ สำนักปลัด ส่วนการคลัง ส่วนโยธา ส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่วนสวัสดิการสังคม ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และส่วนส่งเสริมการเกษตร การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน โดยการจัดเวทีประชาคม เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการจากประชาชนในท้องถิ่น และร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านต่าง ๆ และการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐในภาพรวม ซึ่งในการที่จะจัดทำงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้ครอบคลุมทุกภารกิจ ภายใต้งบประมาณที่มีอย่างจำกัด จึงเป็นสิ่งที่ส่งผลเกี่ยวกับการดำเนินงานเป็นอย่างมาก

ซึ่งการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อยในปีงบประมาณ 2554 มีการดำเนินงานเรียงลำดับจากการจัดสรรงบประมาณมากไปน้อย คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 6,201,496 บาท คิดเป็น ร้อยละ 48.78 ด้านการศึกษา จำนวน 1,139,859 บาท คิดเป็น ร้อยละ 8.97 ด้านสาธารณสุข จำนวน 227,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.79 ด้านป้องกันและ

บรรเทาสาธารณภัย จำนวน 493,840 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.88 ด้านการพัฒนาเด็ก สตรี เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ จำนวน 4,605,533 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.22 ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.31 และด้านการอนุรักษ์ศิลปะ จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 6,435 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.05 (รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2554. 2554 : 18) และการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อยในปีงบประมาณ 2555 มีการดำเนินงานเรียงลำดับจากการจัดสรรงบประมาณมากไปน้อย คือ ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 2,775,282 บาท คิดเป็น ร้อยละ 30.34 ด้านการศึกษา จำนวน 1,043,335 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.39 ด้านสาธารณสุข จำนวน 170,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.86 ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 199,104 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.17 ด้านการพัฒนาเด็ก สตรี เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ จำนวน 4,967,960 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.2 ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 3,220 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.04 (รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2555. 2555 : 20) จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อยจะเน้นในด้าน โครงสร้างพื้นฐาน และในการ ด้านการพัฒนาเด็ก สตรี เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ แต่ในด้านอื่นๆยังพบว่ามี การดำเนินงานน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและด้านการอนุรักษ์ศิลปะ จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สำหรับการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา มีแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการก่อสร้างถนน ด้านการปรับปรุงซ่อมแซมถนน ด้านการพัฒนาระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ด้านการจัดระบบน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค เช่น โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก โครงการซ่อมแซมปรับปรุงถนน โครงการขยายเขตไฟฟ้า สาธารณะ โครงการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านและบำรุงรักษาซ่อมแซมระบบประปา ซึ่งเป็นงานที่ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกว่าเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น แต่การที่จะดำเนินการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพจะต้องทราบผลการปฏิบัติงานว่าเป็นอย่างไร ข้อดี ข้อเสีย เป็นอย่างไรและประชาชนคือผู้ที่จะสะท้อนให้เห็นว่าผลการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย มีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการของประชาชนหรือไม่ เพราะงบประมาณส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย มุ่งเน้นการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงาน ด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลจากการศึกษาจะเป็นข้อสนเทศในการบริหารจัดการขององค์การบริหาร ส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการศึกษา

1. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับใด
2. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ใน 4 ด้าน โดยใช้กรอบแนวคิดตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม (องค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย, 2554 : 45-46) และปรับใช้จากงานวิจัยของ อัมพร ขาวทอง (2550 : 39-43) ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการก่อสร้างถนน ด้านการปรับปรุงซ่อมแซมถนน ด้านการพัฒนาระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ด้านการจัดระบบน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร หมายถึง หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ทั้ง 14 หมู่บ้าน จำนวน 1,667 คน จาก 1,667 ครัวเรือน (สำนักบริหารการทะเบียน อำเภอโกสุมพิสัย. 2555 : 1)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ทั้ง 14 หมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีรายชื่ออาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 323 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณ ตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (ยูทมนา ศิริพรรณ. 2547 : 58) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

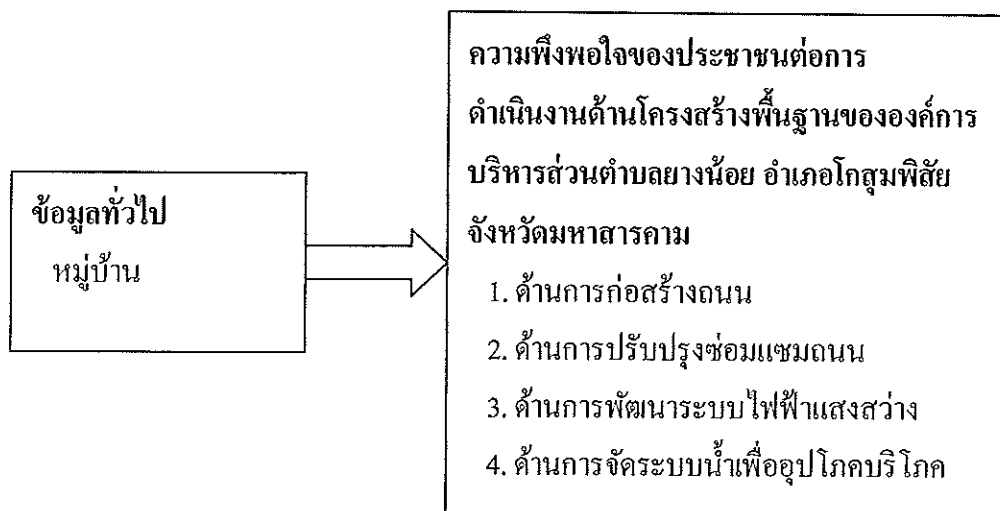
มิถุนายน - กันยายน 2557

กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ใน 4 ด้าน โดยใช้กรอบแนวคิดตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย ได้แก่ ด้านการก่อสร้างถนน ด้านการปรับปรุงซ่อมแซมถนน ด้านการพัฒนาระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ด้านการจัดระบบน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค จากนั้นผู้ศึกษา ได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดการศึกษา ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจของประชาชน หมายถึง ความรู้สึกชอบ ความพอใจของประชาชน หรือ การได้รับความสะดวกสบายจากการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ดำเนินงานด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

การดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย ได้มีการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค เช่น การก่อสร้างถนน การปรับปรุงซ่อมแซมถนน การพัฒนาระบบไฟฟ้าแสงสว่าง การจัดการระบบน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค ประกอบด้วย

1. ด้านการก่อสร้างถนน หมายถึง ความเพียงพอของถนนที่ก่อสร้างความสะดวกในการสัญจร คุณภาพของถนน ประโยชน์ที่ได้รับจากการก่อสร้างถนน

2. ด้านการปรับปรุงซ่อมแซมถนน หมายถึง การดูแล บำรุงรักษาและการปรับปรุง ซ่อมแซมถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลาดยาง ถนนดิน ถนนลูกรัง ที่ชำรุดเสียหายภายในหมู่บ้าน ให้ใช้การได้ดี

3. ด้านการพัฒนาาระบบไฟฟ้าแสงสว่าง หมายถึง การติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ และซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านที่ชำรุดเสียหายให้ใช้การได้ดี

4. ด้านการจัดระบบน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หมายถึง การจัดการระบบน้ำประปา หมู่บ้านเพื่ออุปโภคบริโภค การจัดการระบบน้ำเพื่อการเกษตร

3. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปและอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

4. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ประโยชน์การศึกษา

ผลจากการศึกษา ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลจากการศึกษาจะเป็นข้อสนเทศในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY